

2020-03-17

Dnr KS 2019/224-36

Dnr SBN 2019/506-49

SAMHÄLLSUTVECKLINGSKONTOR SAM

Miljö- och hållbarhetsenheten

Anton Mankesjö

Yttrande gällande anmälan om vattenverksamhet

Länsstyrelsen i Stockholms län dnr 45255-2019

Länsstyrelsen i Stockholms län dnr 45603-2019

Samhällsutvecklingskontoret på Täby kommun (härefter *Täby kommun*) och Täby fastighetsaktiebolag (härefter *TFAB*) har mottagit två stycken så kallade anmälan om vattenverksamhet för bortledning av ytvatten från Rönningesjön. Sökande är Tjula Vattenledningsförening i Viggbyholm u. p. a samt Kjulavägens vattenförening (härefter *föreningarna*).

Då föreningarnas anmälda vattenverksamhet är snarlika (utom mängd ytvatten) ifråga om rådighet och kommunens ställningstagande om försiktighetsmått för verksamheterna hanteras de båda föreningarnas anmälda vattenverksamheter i samma yttrande.

Täby kommun och TFAB lämnar härmed ett gemensamt yttrande till de två ärendena om vattenverksamhet.

Rådighet över vattenverksamheten

Tidigare har Täby kommun och TFAB ansett att föreningarna inte haft rådighet över sin vattenverksamhet. Föreningarna, Täby kommun och TFAB har under slutet av 2019 och början av 2020 förhandlat om villkor för att reglera rådigheten över vattenverksamheten. Upplåtelse av offentlig plats enligt Ordninglagen har skickats in till polismyndigheten med tillhörande anvisningar från kommunen som fastighetsägare. Upplåtelsen innebär att föreningarna får rätt att nyttja allmän platsmark för pumphus och ledningar under givna villkor, vilket är en förutsättning för att kunna bedriva sina verksamheter. Upplåtelsen gäller i 1 år i taget, med möjlighet till förlängning på maximalt 3 år. (se bilagda anvisningar).

I anvisningarna till upplåtelsen till föreningarna regleras att:

Det ankommer på tillståndshavaren att inhämta för verksamheten erforderliga tillstånd. Tillståndshavaren ska följa alla de föreskrifter som meddelas av myndighet eller som följer av lag.

Ovanstående innebär att Täby kommun upplåter allmän platsmark men det krävs att föreningarna inlämnar en anmälan om vattenverksamhet samt får beslut av Länsstyrelsen i Stockholms län innan uttag av ytvatten får ske.

2020-03-27

Dnr KS 2019/224-36

Dnr SBN 2019/506-49

I anvisningarna regleras också:

Vid begäran äger kommunen rätt att utan ersättning ansluta sig till anläggningen...

Täby kommun har under 2019 fått beslut om att bortleda ytvatten vid ett eventuellt bevattningsförbud (*Länsstyrelsen i Stockholms län beteckning 535-18209-2019*). Detta innebär att Täby kommun kan komma att nyttja föreningarnas anläggningar för uttag av ytvatten enligt beslutet vid behov.

Angående uttagets omfattning och påverkan på växt- och djurliv.

Föreningarnas gemensamma totala uttag är en obefintlig del av sjöns totala volym. Uttagen sker dessutom över flera månader. Föreningarnas enskilda och gemensamma uttag innebär en påverkan på vattenståndet som bedöms endast till maximalt någon enstaka centimeter totalt sätt. Normal avdunstning från sjön bedöms som mycket större än uttaget av ytvatten från föreningarna. Föreningarnas uttag är inte heller anledningen till de senaste årens låga vattenstånd, utan det är främst varma somrar och ett trasigt dämme i utloppsbäcken (som nu är åtgärdat). Vattenuttagen har också en försumbar påverkan på växt- och djurlivet. Uptagen sker på ett sätt som förhindrar fisk och/eller fiskyngel att sugas in i anläggningen genom en "sil".

Angående vattenståndet och begränsningar i uttag av ytvatten

Sjön regleras av ett dämme i sjöns utloppsbäck i enlighet med en vattendom (se bilaga *Vattendom Rönningesjön 1975*).

I domen finns ingen beslutad miniminivå för vattenståndet utan endast att vattenståndet i sjön ej får överstiga + 7,3 möh i RH00. Medelvattenytan i sjön är enligt vattendomen + 7,05 möh i RH00.

Under sommaren 2019 var den lägsta nivån i sjön + 6,81 möh i RH00. Detta berodde på att sjöns vattenstånd vid 2019 års start var låg och att dämnet i sjöns utlopp var trasigt till och med juni 2019. (se bilaga *Vattenståndsdata Rönningesjön till och med 25/3 2020*)

Om dämnet fungerar som tänkt samt om somrarna inte blir så extrema som 2018 är bedömningen att vattenståndet inte bör sjunka ned till nivåer mindre än + 6,80 möh i RH00.

Tidigare har Täby kommun och TFAB angett att när hopptornet vid Ängsholmsbadet stänger pga. låga vattenstånd bör föreningarnas ytvattenuttag upphöra. Eftersom hopptornet teoretiskt kan byggas om, flyttas eller rivas är det inte ett lämpligt försiktighetsmått. Det är rimligare att istället ange en vattenståndsnivå.

2020-03-27

Dnr KS 2019/224-36

Dnr SBN 2019/506-49

Täby kommun och TFAB anser att det i dagsläget inte går att ange en exakt lägsta vattenståndsnivå när föreningarna inte får ta vatten ur sjön. Detta då det saknas långtidsmätningar av vattenståndet. Vattenståndsdata finns från varje dag sedan juli 2018, dessförinnan sporadiskt. Först om ett antal år när mer vattenståndsdata finns insamlad kan det eventuellt bli aktuellt att ange en exakt lägsta vattenståndsnivå när föreningarna inte ska ta vatten ur sjön.

Försiktighetsmått för vattenverksamheten

Länsstyrelsen i Stockholms län kan besluta om försiktighetsmått för vattenverksamheter. Det betyder inte att Länsstyrelsen i Stockholms län väljer att göra det för dessa föreningars vattenverksamheter. Inom ramen för upplåtelse av offentlig plats har därför Täby kommun och föreningarna kommit överens om nedanstående villkor:

- *Tillståndshavaren är skyldig att uppmäta den mängd vatten som pumpas in i tillståndshavarens anläggning. Vid begäran ska tillståndshavaren kunna redovisa uppmätt mängd vatten till kommunen.*

Detta innebär att föreningarna ska mäta sitt faktiska uttag av vatten. Detta för att föreningarna själva ska ha en tillförlitlig egenkontroll, att Täby kommun vid behov ska kunna kontrollera verksamheten eller följa upp avtalen med föreningarna samt att Länsstyrelsen i Stockholms län vid en tillsyn ska kunna följa upp verksamheten.

- *Tillståndshavaren ska verka för att begränsa sitt uttag av vatten vid torrare perioder.*

Denna skrivning syftar till att föreningarna ska verka för att använda ytvatten effektivt och att vid torra perioder inte vattna mer än vad som är nödvändigt.

- *Vid mycket låga vattenstånd sommartid eller om akuta situationer skulle uppstå, t.ex. trasigt dämme i utloppet, kan kommunen kräva att tillståndshavaren begränsar eller tillfälligt upphör med uttag av vatten.*

Detta innebär att Täby kommun har möjlighet att vid behov meddela föreningarna att i första hand begränsa uttaget alternativt helt eller tillfälligt upphöra med sitt uttag av ytvatten. Täby kommun och TFAB samt föreningarna anser att detta endast bör ske vid akuta situationer alternativt när vattenståndet sommartid är mycket låga, alltså mindre än + 6,80 möh i RH00 och till dess att vattenståndet stabiliserats igen. Med akuta situationer menas t.ex. att dämnet saboterats (olovligen tagits bort) eller att det är ett pågående utsläpp av något miljöfarligt som riskerar att utsätta miljö och/eller människors hälsa negativt om det pumpas upp och sprids i trädgårdar.

2020-03-27

Dnr KS 2019/224-36

Dnr SBN 2019/506-49

Täby kommun

Täby Fastighetsaktiebolag

Mikael Åklint

enl. fullmakt My Rönnols

Bilagor:

1. Vattendom Rönningesjön 1975
2. Vattenståndsdata Rönningesjön till och med 25/3 2020
3. Anvisningar Tjula vattenledningsförening
4. Anvisningar Kjulavägens vattenförening
5. Fullmakt Täby fastighetsaktiebolag